

Innhold:

DEN MILITÆRE OG
POLITISKE BETYDNINGA
AV OSLO
side 2

OSLO-PARTIET UNDER
EN OKKUPASJON
side 4

MASSEARBEIDET ER
NØKKELEN TIL SUKSESS
side 6

HVA SLAGS MASSE-
ARBEID ?
side 7

HVORDAN GJØR VI DET?
side 10

HVA BETYR DETTE
FOR OSS IDAG ?
side 13

BRUKSANVISNING ?
side 14

VÆPNA KAMP ?
side 14

**Bilag til
FFP jan/feb 1987
Materiale fra DS**

FOLKEKRIG

1

DEN MILITÆRE OG POLITISKE BETYDNINGA AV OSLO

TYSKERNES INNMARSJ
OSLO VED 15-TIDEN
9. APRIL 1940.
TROPPENE VAR
FLØYET TIL FORNEBU
OG PASSERER HER
ABELHAUGEN

En okkupasjonsmakt vil 'klamre' seg til Oslo og konsentrere store militære styrker i og utenfor byen. En fiende vil også ha mesteparten av sine sikkerhetsstyrker (politi, etterretning), sitt administrative og politiske personale (byråkrati) og sin øverste 'sivile' og militære myndighet forlagt til Oslo.

Oslo er landets politiske og administrative senter. I Oslo-området bor ca. 25% av landets befolkning. Okkupasjon av Oslo og politisk kontroll (ro og orden) vil være av vesentlig - kanskje avgjørende - betydning for fiendens militære, politiske og økonomiske kontroll over resten av landet.

Ved siden av byens industri, administrasjons- og serviceapparat, er Oslo et *kommunikasjonssenter* av avgjørende militær og økonomisk betydning (radio, TV, Televerket, Post, NSB, motorveier, flere viktige flyplasser og to

ANGREPET PÅ OSLO
9. APRIL 1940
OMFATTET OGSÅ
BOMBING AV
KJELLER FLYPLASS.
BILDET VISER
DET SOM ENANG
VAR TO HANGARER

viktige Isfrie havner i Oslo og Drammen). I nærheten av byen ligger såvel det militære forskningssenteret på Kjeller, som flere viktige militære installasjoner og forlegninger/øvelsesområder (Kolsås, Rygge, Trandum, Sessvoll, Gardemoen, Gardeleieren, Huseby og Nikebatteriene, – snart Hawk). Altså ferdige anlegg for såvel forlegning og konsentrasjon av fiendlige styrker, som for overvåking og kontroll av luft og sjøterrritorium, samt avansert teknologi innen områder der fienden ikke har samme nivå som Nato idag (f.eks. ildledningssytermer for artilleri, avansert databehandling av etterretning m.m.)

Norge er et 'gjennomregulert' samfunn, noe som betyr at fienden ved okkupasjon av Oslo kan få tilgang til materiale om byens og landets innbyggere (folkeregisteret, Statistisk Sentralbyrå, medlemsarkiver til foreninger og organisasjoner, abonnementslister for tidsskrifter og aviser, m.m.). Selv om mye av dette materialet er forutsatt fjernet eller ødelagt i tilfelle en krisesituasjon/okkupasjon, kan vi ikke lukke øynene for at fienden nettopp planlegger å få kloa i dette gjennom f.eks. dristige forkantaksjoner (Speznats). Dette betyr konkret at fienden vil kunne få oversikt over såvel folks mulige politiske sympatier, deres aktivitetsnivå i foreninger og organisasjoner, deres arbeid og inntekter, adresser og boligstandard (heri innkludert

2

OSLO-PARTIET UNDER EN OKKUPASJON

Hele folket må mobiliseres
til folkehæren.

alternative adresser som hytter og landsteder) og om folk har ting som våpen, bil, telefon, radio/TV osv.

Vi forutsetter en sannsynlig situasjon med relativt kortvarige regulære kamphandlinger på norsk jord og en rask okkupasjon av Oslo. I en sann situasjon, er det Oslo-partiets oppgave å *bevare og sikre et partiapparat i byen som kan bygge opp og lede motstandsarbeidet gjennom en lang okkupasjonstid.*

Gjennomføring av klassifiseringen og omorganisering av Oslo-partiet på visse viktige områder i den nærmeste framtida, vil gi oss et bedre grunnlag for et sånt arbeid.

Vi må regne med et visst antall av partiets mannlige medlemmer vil bli mobilisert. Av disse vil noen sannsynligvis bli drept under kamphandlinger. Andre vil måtte gå i lengere eller kortere krigsfangenskap (eventuelt rekonvalesens). For noen av de resterende, vil det være umulig, vanskelig eller for risikabelt å ta seg tilbake til Oslo.

I tilfelle en okkupasjon av hele eller deler av Norge, uten norsk kapitulasjon, har i det minste 80.000 – 90.000 HV-soldater instruks om overgang til 'fri stird' (dvs. en slags borgerlig romantisk forestilling om gerilja). Slik instruks vil også kunne bli gitt gjenværende intakte enheter av den norske hæren.

Det er vår linje å sloss i den borgerlige hæren inntil kapitulasjon. Videre er det vår linje å *fortsette kampen etter kapitulasjonen* ved å trekke med oss alle kampvillige, for å bygge folkehæren og fortsette kampen.

Utover de mobiliserte medlemmene, skal deler av partiet umiddelbart ut av byen, fordi de er for kjent og utsatt. Dette betyr at Oslo-partiet sannsynligvis vil bli mer enn halvert ved en okkupasjon.

De gjenværende vil få oppgaven å organisere, bygge opp og lede motstandsarbeidet i byen. Blandt disse medlemmene, vil det være en del som har

10. APRIL 1940:
FOLKEVANDRING UT AV
OSLO LANGS
SØRKEDALSVEIEN

markert seg såpass tydelig politisk, at de snart vil komme i fiendens søkelys, og derfor må trå varsomt. De må være forberedt på rask evakuering eller å bli tatt til fange.

Andre vil være såpass ukjente i politisk sammenheng at de har muligheten for større og mer langvarig politisk aktivitet.

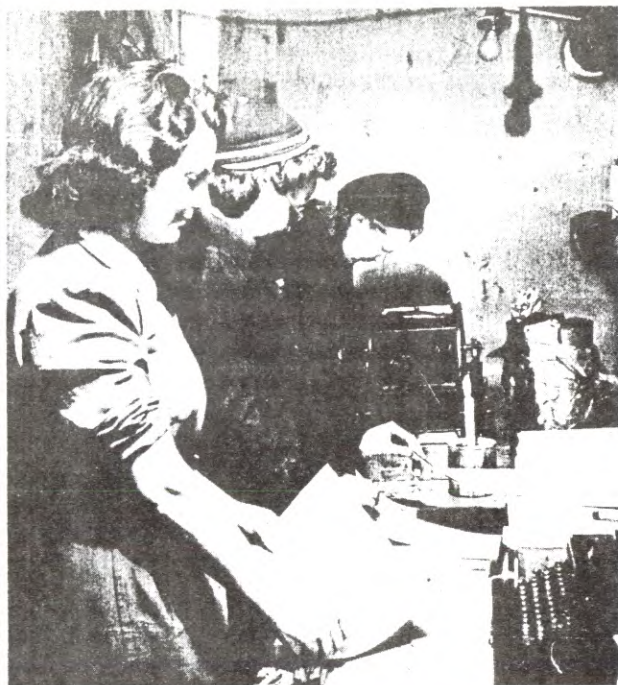
Det er tre forutsetninger for i det hele tatt å bevare et inntakt apparat, samt et minimum av politisk aktivitet i en slik situasjon:

- At vi evner å forstå hva illegalt politisk arbeid under en okkupasjon er (stikkordet her er *massearbeid*), og hvordan dette arbeidet må (skal) organiseres og ledes.
- At vi setter i verk nødvendige tiltak straks (så som grundig diskusjon og gjennomføring av klassifiseringsdirektivet, grundig gjennomføring av folkekrigsdiskusjonen).
- At vi øker våre kunnskaper om byen vi lever i (befolkning, boligstruktur, økonomi, geografi m.m.).

Dessuten tyder jo mye på at det vil bli en klar overvekt av kvinnelige partimedlemmer igjen i byen under en sann situasjon. Noe som tilsier satsing på arbeid blandt kvinner i og rundt partiet. Altså nok et argument for prioritering av det kvinnepolitiske arbeidet.

I ARBEIDET MED Å
REDIGERE, FRAMSTILLE OG
DISTRIBUERE DE ILLEGALE
AVISENE, BÅR KVINNENE
OFTE DEN TYNGSTE BØRA.
DE STO OGSÅ ALEINE OM Å
UTGI ILLEGALE AVISER.

BILDET VISER
FRAMSTILLING AV FRIHET
OG FRED I ET SKJULESTED
INNERST I EN KJELLER I
TOLLBUGATA

3

MASSE- ARBEIDET ER NØKKELEN TIL SUKSESS

Vi sier ikke lenger at væpnet kamp i byene er en umulighet. Derimot sier vi at det er både viktig og mulig, men vanskelig. *Væpnet kamp i byene (bygerilja) krever et grundigere og bedre massearbeid, et høyere politiske nivå hos massene, og en enda bedre organisering av den militære aktiviteten enn folkekrigen på landsbygda.* Det krever også at den militære aktiviteten på landsbygda er kommet opp på et visst nivå.

Væpnet kamp i byene krever et langvarig, grunmdig og målretta massearbeid. Det er ikke mulig å tenke seg bygerilja uten aktiv støtte fra massene i de områder av Oslo hvor en slik militær aktivitet skal finne sted. Dette viser erfaringene fra Algerie, Sør-Amerika (Tupamaros) og Filipinene.

Dette betyr at om vi ser bort fra enkelte sabotasjehandlinger og likvideringer, vil det i lang tid etter en okkupasjon av Oslo ikke finne sted direkte militære aktiviteter. Vårt arbeid i denne perioden vil derfor hovedsaklig bestå i å organisere og utvikle massene for å støtte opp om politisk og

4

HVA SLAGS MASSE- ARBEID?

militær aktivitet på landsbygda, og berede grunnene for framtidig militær aktivitet i byen. Metoden vil være målretta politisk virksomhet som parti og partimedlemmer blandt massene (i et mangfold av masseorganisasjoner).

Erfaringene fra Filippinene tilsier at massearbeidet i boligområdene er *vel så viktig* som på arbeidsplassene. Dette er erfaringer som synes å ha gyldighet også i Oslo, hvor det er relativt små konsentrasjoner av folk på arbeidsplassene, og store konsentrasjoner i boligområdene.

Dessuten er det et faktum at folk er sammen bare 7-8 timer, 5 dager i uka på arbeidsplassene, mens de er spredt for 'alle vinder' og befinner seg i boligområdene mesteparten av uka (ca. 78% av tida). Mye tyder også på at det vil være lettere å drive politisk arbeid i et stort og 'uoversiktlig' boligdistrikt, enn på et fabrikkgulv eller i et kontorlandskap, hvor fiendens muligheter til å registrere aktivitetene er større.

Et arbeidsplasslag vil måtte utføre mesteparten av sitt massearbeid i arbeidstiden eller i tilknytning til arbeidsstedet, i tiden like før og like etter arbeidstiden. Ellers måtte dette lagets medlemmer reise over store avstander på kveldstid, for å opprettholde kontakt med arbeidskamerater og videreføre det politiske arbeidet. Det kan jo bli svært vanskelig i en situasjon med mørkelegging, portforbud, veikontroller og mangel på bensin til bilen og strøm til T-banen.

Et boliglag har derimot en konstant konsentrasjon av folk i sin umiddelbare nærhet, og er ikke avhengig av private eller offentlige kommunikasjoner for å nå mange folk. De kan dermed lettere omgå portforbud og andre restriksjoner. Det er sannsynligvis også lettere for dem å skjule møter og annen organisert virksomhet.

Men det er naturligvis fortsatt viktig og nødvendig å drive arbeid på arbeidsplassene under en okkupasjon. Først og fremst på de store, de

DE FØRSTE
RASJONERINGS-
BESTEMMELSENE KOM
RASKT ETTER
KRIGSUTBRUDET I
SEPTEMBER 39.
BILDET VISER KØ FORAN
RASJONERINGS
KONTORET I MOSS 7.
SEPTEMBER 1939.

økonomisk og politisk viktige. Vi må imidlertid gå ut ifra at fagforeningsarbeid vil bli forbudt eller strengt kontrollert under okkupasjonen. Dette vil gjøre det svært vanskelig for oss å drive en sann virksomhet som idag.

Derfor bør vi se på hva slags muligheter som eventuelt kan utnyttes i en illegal situasjon (bedriftsidrettslag, kultur-/teatergrupper, kor, studiegrupper, kursvirksomheter m.m.).

Vi må passe oss for 'enten-eller'-tenking, ikke satse ensidig på arbeid i boligdistriktene eller ensidig på arbeidsplassene. Vi må gjøre begge deler. Den plattformen og den innflytelsen vi har i fagforeningene og på arbeidsplassene idag, må vi bygge videre på. Men vi må altså være klar over de begrensningene dette arbeidet vil bli påtvunget av en okkupasjon, og forsøke å finne nye veier, nye metoder.

Det er imidlertid et tankekors - strategisk sett at arbeidet i boligavdelinger av mange oppfattes som lite givende og meningsfylt.

Det er selvfølgelig umulig å spå hvordan situasjonen for Oslos befolkning vil bli under en langvarig okkupasjon. Men det er ikke vanskelig å tenke seg forhold som de fleste av oss bare har lest om i bøker eller sett på film: portforbud, censur, vilkårlig vold, matmangel, mangel på energi (strøm og ved), arbeidsløshet, rasjonering og svartebørs. Barn som ikke får den nødvendige ernæring, barn som fryser osv.

Dette vil være en situasjon som krever en annen type massearbeid enn det vi driver idag. Ikke bare fordi politisk arbeid/organisasjonsarbeid sannsynligvis vil vær forbudt, men fordi organisering og kamp for mat, klær og varme vil komme i første rekke. Altså kamp for massenes primære behov. En situasjon ikke ulik den vi idag kjenner fra mange land i den tredje verden.

Konkret, vil dette kunne bety alt fra organisering av massene for oppdyrking av utearealet til et borettslag, til etablering av småverksteder for f.eks. tilvirkeing av vedovner med 'verandapipe' (jfr. København 1944-45) og organisering av demonstrasjoner med krav om mat og klær.

Erfaringene fra andre land viser oss nødvendigheten og muligheten av å ta utgangspunkt i den aktuelle situasjonen, og *organisere massene på forskjellige nivåer*. Fra rene velferdskomitéer, til aktive motstandsgrupper og partimedlemskap.

EN NORSK SOLDAT,
FINN B. JOHNSEN, SÅ FOR
SEG KRIGSHANDLINGENE I
NORGE PÅ DENNE MÅTEN
MENS HAN SJØL SATT I
SKOTTLAND.
HVOR GODT TRAFF
TEGNEREN ? MANGE
GANGER BLE SOLDATENE
HILST VELKOMMEN AV
LOKALBEFOLKNINGA. MEN
DET HENDTE NOK OGSÅ AT
DE IKKE BLE DET, FOR DE
BRAKTE KRIGEN MED SEG

Siktemålet med massearbeidet må imidlertid hele tiden være klart: organisering av massene for sikring av primære interesser er også en metode for politisk utvikling og trening i organisasjonsarbeid og ledelse.

I utgangspunktet bør vi innse at enhver form for organisering av folk, ethvert tillitsforhold vi klarer å etablere til folk, ethvert forum hvor vi kan møte folk og prate med dem, diskutere med dem og gi dem mulighet for utvikling av skaperkraft og evne til politisk tenking, er et skritt i riktig retning.

LUFTVERNBATTERI
FORAN STORTINGET
SOM LEDD I
INNSAMLINGSAKSJONEN
FOR LUFTSKYTS
TIL OSLO.
1939

5

HVORDAN GJØR VI DET ?

Vi må benytte de mulighetene som eksisterer. Og vi må skape nye muligheter. På arbeidsplassene har vi idag fagforeninger, idrettslag og noen steder kulturgrupper o.l. (teatergrupper, sangkor osv.). Vi må regne med at fagforeningene vil bli forbudt, eller i beste fall omorganisert og strengt kontrollert. Muligens vil det være mulig å fortsette idretts- og sportsaktiviteter. I såfall er det viktig å være i disse gruppene. Erfaringer fra

DET ER VÅR LINJE
Å SLOSS I
DEN BORGERLIGE
HÆREN INNTIL
KAPITULASJON

andre land har vist at det har vært mulig å etablere utdannelsesgrupper (voksenopplæring) bridgegrupper, og religiøse grupper sjøl under streng illegalitet, - også på arbeidsplassene. I en illegal situasjon vil det være viktig å tenke dristig og ukonvensjonelt. Samtidig må forsiktighet og tolmogighet ivaretas.

I et boligområde vil mulighetene i utgangspunktet være bedre. Her finnes fra før mange etablerte grupper og organisasjoner som borettslagene, idrettsklubber, menigheter, studieorganisasjoner, speider'n, motorklubber, skolene med sine kor og

korps, ungdomsklubber, sanitetsforeninger, husmorforeninger, amatørteater og andre kulturgrupper, sjakkklubber, restene av eventuelle oppløste og forbudte politiske partier, pensjonistgrupper, hunde- og katteklubber, Blå Kors m.m. (Ta for morro skyld en titt under 'Foreninger og forbund' i telefonkatalogens del B !)

Idag er mye av vårt massearbeide i boligområdene preget av at vi sjøl er ofre for den

NORSKE SOLDATER
AVVÆPNES I MAI-
DAGENE 1940

sosialdemokratiske boligmåten. Vi markerer oss av og til ved å selge KK på T-banen eller en løssalgsaksjon i ny og ne, ved å sitte i styret i barenhagen og ta ordet på borettslagsmøter. Vel hjemme etter endt arbeidsdag, låser vi døra godt etter oss. Og går vi ut gjennom den døra igjen før neste morgen, er det enten for å gå på partimøte eller for å tømme søpla. Naboene er noen vi dessverre er nødt til å hilse på men heldigvis slipper å gjøre oss kjent med.

Ikke alle kjenner seg igjen ? Satt på spissen ? Javel. Men det er et beklagelig faktum at for mange av oss fungerer husets/leilighetens fire vegger ikke bare som et fysisk 'fengsel', men også som en vesentlig politisk hindring.

Kommunistisk massearbeid er ikke det samme som å ta på seg tillitsverv i borettslaget eller selge KK på senteret hver tredje lørdag. Sånne aktiviteter er en del av vårt massearbeid, men langt fra det hele. Og på langt nær det viktigste !

Det viktigste ved vårt massearbeid idag - og under en okkupasjon, er *å snakke med folk, diskutere med folk, og organisere og utvikle dem politisk*. Mange folk. På alle slags politiske nivåer.

Vi må ta utgangspunkt i massenes egenaktivitet og i deres umiddelbare interesser. Skal vi klare det, må vi bli kjent med folk. Bli kjent i forskjellige miljøer. Etablere personlig tillit mellom oss og dem. Som vi har sagt så mange ganger tidligere: bli en av dem, og gå i spissen.

6

HVA BETYR DETTE FOR OSS IDAG ?

Skal vi klare å snakke med mange folk og utvikle dem politisk, er det nødvendig både med en brei (virkelig brei) personlig kontaktflate, og organisasjoner hvor vi kan treffe folk og drive med felles aktiviteter. Idag finnes det mange typer organisasjoner og mange typer muligheter. Under en okkupasjon vil mulighetene være begrenset. Da vil vi – under atskillig risiko – være nødt til å bygge opp organisasjoner og skaffe oss muligheter som eksisterer idag.

Resultatet av massearbeidet vårt under en okkupasjon, vil i stor grad være avhengig av kvaliteten på massearbeidet idag. Det er derfor nødvendig at vi ser nærmere på massearbeidet vårt.

Ved å bli kjent med våre naboer og folka i vårt bomiljø, ved å delta i forskjellige foreninger og organisasjoner, ved å ta på oss tillitsverv i borettslaget og ved å selge KK på T-banen m.m., etablerer vi en kontaktflate. Neste nødvendige skritt er å ha et *bevisst* siktemål med denne kontakten, – arbeide for politisk utvikling av folk og organisasjoner.

Å kjenne en nabo i tjue år gjennom å utveksle likegyldigheter om været og byttelåne videofilmer er all right. Men om vi ikke evner å utvikle dette bekjentskapet mer idag, vil vi stå så og si på bar bakke m.h.t. denne naboen den dagen okkupasjonen er et faktum. Hva mener han om okkupanten ? Hvordan stiller han seg til motstandsarbeid ? Hva mener han om kommunister ? Hvor mye kan jeg si til han ? Kan han utgjøre en sikkerhetsrisiko ? osv. Hvis man gjennom tjue års høflig preik i trappeoppgangen ikke har funnet ut at mannen er medlem av NKP, så står man i fare for å legge et riktig stort egg. Eller omvendt: kanskje mannen er full av 'fighting spirit' og verker etter å gjøre noe. Men ikke stoler vi på han, og ikke han på oss. Derfor bruker vi lang og kosrtbar tid på å sikre oss en nær alliert som vi ikke minst har god bruk for i en innledningsfase.

Å kjenne masse folk og være medlem av organisasjoner idag, er bra. Men om vi ikke har et bevisst siktemål med dette, ikke markedsfører ideer og politikk idag, er jeg redd for at vi møter større problemer enn ønskelig når vi skal begynne

7 BRUKS- ANVISNING

8 VÆPNA KAMP ?

med dette under okkupasjonen.

Massearbeid idag - og under en okkupasjon - er selvfølgelig ikke utelukkende 'kommunistisk' massearbeid (les: kommunistisk propaganda, rekruttering til partiet m.v.). Massearbeid idag såvel som under en okkupasjon - må være på svært forskjellige nivåer.

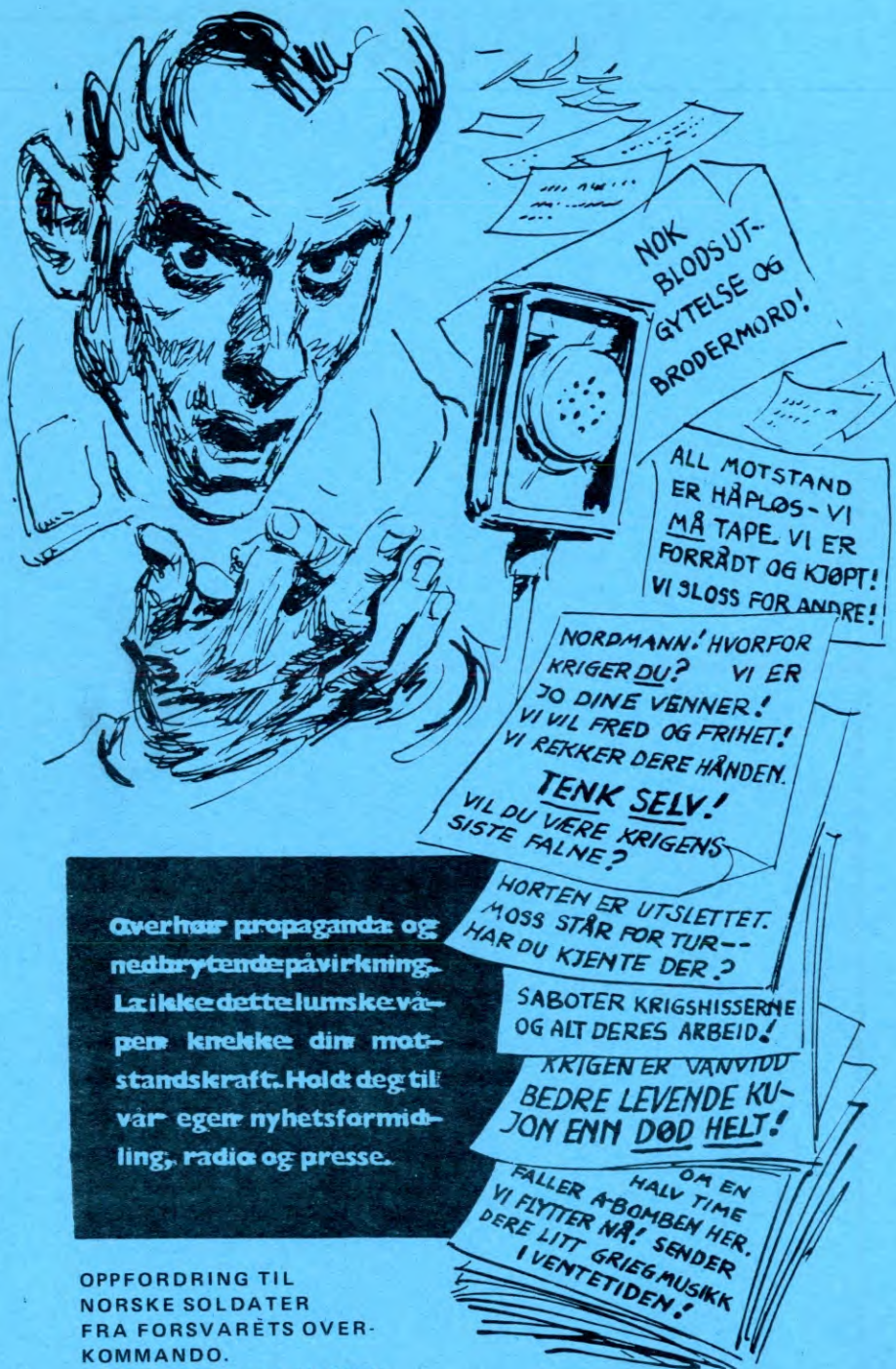
Ingen må forvente å få en bruksanvisning på hva han eller hun skal gjøre den dagen okkupanten kommer. Selvfølgelig vil vi måtte vurdere hvem som må ut av byen og hvem som bør være igjen. De som skal være igjen, må være forberedt på å arbeide mye mer sjølstendig enn hva tilfellet er idag, og uten et fast og gjennomprøvd illegalt partiapparat. Mange må regne med å sitte igjen uten partilag og uten kontakt oppover (ihvertfall på en god stund).

Desto viktigere blir det å ha en massebasis, et miljø å bevege seg i og jobbe i politisk. Og at man har lagt et godt grunnlag i tida før okkupasjonen ved å ha et klart siktemål med massearbeidet idag, og i morgen.

Det er helt nødvendig at vi forstår at grunnlaget for militær seier i en langvarig folkekrig ikke er vår evne til å masjere og skyte. Militære kunnskaper er naturligvis viktige og nødvendige. Men det er ikke partiet som skal utgjøre folkehæren. Uten en skikkelig massebasis og massenes aktive støtte til vår politikk, bør vi ikke engang våge å drømme om noen militær seier.

Det er massene som utgjør kraften i motstandsarbeidet, det er massene som skal utgjøre folkehæren, det er massene som skal skjule, forskyne og hjelpe folkehæren på alle måter. *Bare gjennom å vinne massenes aktive støtte for vår politikk, kan vi klare å organisere og lede kampen til seier!*

NOTATER

Overhør propaganda og nedbrytendepåvirkning.

Lø ikke dette lumske våpen knekke din motstandskraft. Hold deg til vår egen nyhetsformidling, radio og presse.

**OPPFORDRING TIL
NORSKE SOLDATER
FRA FORSVARETS OVER-
KOMMANDO.
(‘SOLDATEN I FELT’, 1960)**

**NOK
BLODSUT-
GYTELSE OG
BRODERMORD!**

**ALL MOTSTAND
ER HÅPLØS - VI
MÅ TAPE. VI ER
FORRÅDT OG KJØPT!
VI SLOSS FOR ANDRE!**

**NORDMANN! HVORFOR
KRIGER DU? VI ER
JO DINE VENNER!
VI VIL FRED OG FRIHET!
VI REKKER DERE HÅNDEN.
TENK SELV!
VIL DU VERE KRIGENS
SISTE FALNE?**

**HORTEN ER UTSLETTET.
MOSS STÅR FORTUR--
HAR DU KJENTE DER?**

**SABOTER KRIGSHISSERNE
OG ALT DERES ARBEID!**

**KRIGEN ER VANVIDD
BEDRE LEVENDE KU-
JON ENN DØD HELT!**

**OM EN
HALV TIME
VI FLYTTER NÅ! SENDER
DERE LITT GRIEG MUSIKK
I VENTETIDEN!**